

A Pécsi Ítéltábla a Dr. Bencze Dénes Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Bencze Dénes ügyvéd, ügyvédi iroda címe) által képviselt **I.rendű felperes neve** (I. rendű felperes címe) I. rendű és **II. rendű felperes neve** (II. rendű felperes címe) II. rendű felpereseknek - a dr. Rába Zsolt ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen személyiségi jogsértés megállapítása és sérelemdíj megfizetése iránt a Törvényszéken indított perében a 2015. május 26. napján kelt 14. sorszámu ítélet ellen a felperesek részéről 15. sorszám, az alperes részéről 16. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét fellebbezett részében - az indokolás részbeni módosítása mellett - részben megváltoztatja, és az alperest terhelő marasztalás összegét felperesenként 220.000 (kétszázhuszezer) forintra felemeli.

Mellőzi az alperesnek elsőfokú perköltségben való marasztalását, és megállapítja, hogy a felek az elsőfokú eljárásban felmerült költségeiket maguk viselik.

Kötelezi a felpereseket, hogy tizenöt napon belül fizessenek meg az alperesnek személyenként 10.000 (tízezer) forint másodfokú eljárásban felmerült költséget.

Kötelezi a felpereseket, hogy fizessenek meg az államnak - az állami adóhatóság külön felhívására - személyenként 42.400 (negyvenkétezer-négyszáz) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperesek édesanyja, néhai B. L-né 2014. május 10. napján az alperesi kórházban elhunyt. A halálesetet követően az elhunyt ingóságaival kapcsolatosan felvett leltár rögzítette, hogy a néhai jobb kezén egy sárgás színű fémgyűrű maradt, amelyet nem tudtak lehúzni. A 2014. május 15. napján történt kórboncolást követően a néhai gyűrűje már nem volt fellelhető, azt a felperesek részére kiadni nem tudták.

A felperesek keresetükben kérték, hogy a bíróság kötelezze az alperest az eltűnt gyűrű 100.000 forintos értékére figyelemmel személyenként 50.000 forint kártérítés, míg kegyeleti joguk megsértése miatt személyenként 700.000 forint sérelemdíj, és ezen összegek 2014. május 10. napjától járó késedelmi kamata megfizetésére. Keresetükben előadták, hogy a gyűrűt - amelyet édesanyjuk 1952-ben édesapjuktól kapott kísérgyűrűként ajándékba - édesanyjukkal együtt

szerették volna eltemetni vagy hamvasztás után emlékebe eltenni, de ennek lehetőségétől az alperes, illetve alkalmazottainak magatartása megfosztotta őket.

Az alperes a vagyoni kártérítés jogalapját nem vitatta, összecszerűségében azonban a felperesek kereseti kérelmét eltúlzottnak találta. A sérelemdíjjal kapcsolatosan a kereset elutasítását kérte, mert álláspontja szerint nem bizonyított, hogy a gyűrű eltűnése a felperesek kegyeleti jogát sérti.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felpereseknek személyenként 120.000 forintot, valamint 50.000 forint perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította, és megállapította, hogy a felperesek a tévesen lerótt illetéket az ítélet jogerőre emelkedését követően külön kérelemmel visszaigényelhetik. Határozatának indokolása szerint miután az alperes a jegygyűrűvel kapcsolatos kártérítési felelősségének jogalapját nem vitatta, kizárólag az összecszerűség megállapítása képezte a bíróság feladatát. A gyűrűre vonatkozóan azonban csak nagyon kevés adat állt rendelkezésre, ezért a vagyoni kártérítés összegét elsősorban köztudomású tények, így a törtarany ára és általánosságban az ilyen jellegű ékszerek mérete, súlya alapján mérlegeléssel 40.000 forintban állapította meg. A kegyeleti jog megsértése miatt előterjesztett igénnyel kapcsolatosan kifejtette, hogy a halálesetét követően az elhunythoz tartozó, általa állandóan hordott ékszer erőszakos eltávolításával a holttestet lényegében kifosztották, a felpereseket, mint örökösöket megakadályozták abban, hogy döntsenek a gyűrű sorsáról, annak a néhai urnájában való elhelyezéséről vagy esetleges tovább ajándékozásáról. Az alperes e magatartása miatt sérült a felpereseknek az elhunyt emlékéhez fűződő kegyeleti joga, amely a sérelemdíj iránti igényüket is megalapozza. Annak összegét az elsőfokú bíróság felperesenként 100.000 forintban állapította meg, azt is figyelembe véve, hogy a magánszakértői vélemény alapján nem volt megállapítható, hogy a felperesek folyamatos pszichés támogatását édesanyjuk elvesztése, vagy a perben érintett gyűrű eltűnése indokolja-e.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben mind a felperesek, mind az alperes fellebbezéssel élt.

A felperesek az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását, és keresetük maradéktalan teljesítését kérték. Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság által a gyűrű értékeként mérlegeléssel megállapított összeg rendkívül alacsony. Miután a gyűrűt nem akarták értékesíteni, ezért nem a törtarany árát kellett volna figyelembe venni, hanem becsléssel, a piacon kapható olyan aranygyűrű értéke képezhette volna a mérlegelés alapját, amely a több évtizedes viselést követően sem kopik el. Minderre figyelemmel álláspontjuk szerint indokolt igazságügyi szakértő kirendelése a gyűrű értékének megállapítására. Kirívóan alacsonynak tartották az elsőfokú bíróság által megítélt sérelemdíj összegét is. Az alperes a 2014. június 24. napján kelt levelében elismerte felelősségét, ennek ellenére a felperesek érzékenységet súlyosan sértve csak az együttérző munkatársak által összegyűjtött jelképes összeget ajánlotta fel kárpótlásként. Hangsúlyozták, hogy a gyűrű erőszakos eltávolításának tudatától, annak általuk feltételezett módjától szabadulni nem tudnak, a csatolt pszichológusi vélemény szerint mindketten folyamatos pszichés támogatásra szorúlnak. Igazságügyi pszichológus szakértői vélemény beszerzése érdekében felvetették az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének indokoltságát is.

Az alperes az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával az öt terhelő marasztalási összegnek felperesenként 100.000 forintra történő leszállítását, perköltségben való marasztalásának mellőzését, és elsődlegesen a felperesek perköltség viselésére kötelezését, másodlagosan annak megállapítását kérte, hogy a felek az eljárásban felmerült költségeiket maguk viselik, továbbá kérte az ítélet indokolásának megváltoztatását is. A fellebbezésben foglaltak szerint az első fokon eljáró bíróság bizonyítási eljárás lefolytatása nélkül állapította meg az eltűnt gyűrű értékét. A felperesek a gyűrűről

képet nem csatoltak, az elsőfokú bíróság tanúkat nem hallgatott ki, a kórházi iratokban semmi nem utalt a gyűrű külső jellemzőire, még annak anyagára sem. Az elsőfokú bíróság a tényállást nem tárta fel teljes körűen, általános kártérítés megállapításának pedig bizonyítási eljárás hiányában nem volt helye. Tévesnek találta az elsőfokú bíróságnak azt a megállapítását, hogy a halálesetet követően a holttestet kifosztották, és a gyűrűt erőszakos úton távolították el. A per során ugyanis nem lehetett megállapítani, hogy a gyűrű milyen módon tűnt el a néhai kezéről. A perben kihallgatott tanú vallomása szerint, ha a gyűrűt lehúzni nem lehet, és utólag kell eltávolítani valamilyen eszközzel, annak nyoma marad, azonban ilyen nyom a néhai kezén nem volt, és az eltávolítás ilyen módját a boncolási jegyzőkönyv sem támasztotta alá. Erre figyelemmel kérte az elsőfokú ítélet indokolásának módosítását. Kifogásolta az elsőfokú perköltségben történt marasztalását is, ugyanis az elsőfokú bíróság döntésével a perben nagyobb részben pernyertes lett, a felperesek követelése pedig nyilvánvalóan eltúlzott volt. A Pp. 81.§-ának (1) bekezdésére figyelemmel, illetőleg a bíróság mérlegelésétől függően a felpereseket kellett volna az elsőfokú eljárás költségeiben marasztalni, illetőleg úgy rendelkezni, hogy az eljárás során felmerült költségeiket a felek maguk viselik.

Mindkét fellebbezés kisebb részében alapos.

Az elsőfokú bíróság az ítéleti tényállást helyesen állapította meg, az abból levont jogi következtetésekkel azonban csak részben értett egyet a másodfokú bíróság.

Helytállóan hivatkozott az alperes fellebbezésében arra, hogy a néhai által viselt gyűrű eltűnésének körülményei a perben megállapíthatók nem voltak. Az alperes infectológiai osztályán 2014. május 10. napján leltárt készítő személy leírta, hogy az elhunyt jobb kezén egy sárga színű fémgyűrű maradt, amelyet nem tudtak lehúzni. 2014. május 15. napján került sor a kórboncolásra, amikor a gyűrű már nem volt a néhai ujján. Az alperes részletes belső vizsgálatot folytatott le, amellyel azonban nem sikerült tisztázni, hogy a gyűrű mikor és milyen körülmények között került eltávolításra. A boncmester tanúvallomása alapján viszont rögzíthető volt, hogy amennyiben nem sikerül a holttestről a gyűrűt eltávolítani, akkor a hozzátartozók beleegyezését követően azt csípőfogóval távolítják el. A beleegyezésre azért van szükség, mert ez az eltávolítási mód minden esetben a hámszövet sérülésével jár együtt. Ilyen külsérelmi nyomot azonban a tanú az elhunyt kezén nem látott, és az elsőfokú eljárás során csatolt boncjegyzőkönyv sem tartalmazott erre való utalást. A gyűrűnek az elhunyt teste ellen irányuló erőszakkal történő eltávolításának ténye, és ilyen értelemben a holttest kifosztása megállapítható nem volt, ezért a másodfokú bíróság az alperesnek az elsőfokú ítélet indokolását támadó fellebbezését teljesítve ezeket a megállapításokat az ítéletből mellőzte.

Mindkét fellebbezés vitatta az elhunyt ujján maradt gyűrű elsőfokú bíróság által megállapított értékét. A gyűrű jellemzői csak általánosságban voltak megállapíthatók, ugyanis a felperesek elmondásán kívül arról semmiféle közelebbi azonosításra alkalmas adat, esetleges fényképfelvétel, vagy más bizonyíték nem állt rendelkezésre. Ilyen körülmények között az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor a gyűrű értékét a rendelkezésre álló bizonyítékok Pp. 206.§-ának (3) bekezdése szerinti mérlegelésével 40.000 forintban állapította meg. Eltérő összeg meghatározására a másodfokú bíróság indokot nem látott, és a gyűrű tekintetében rendelkezésre álló információk hiányossága folytán szükségtelennek találta igazságügyi tárgyszakértői vélemény beszerzését is.

Az alperes fellebbezésében már nem vitatta sérelemdíjban történt marasztalásának jogalapját, és annak összegét sem, míg a felperesek e tekintetben is a kereseti kérelem maradéktalan teljesítését, és a sérelemdíj összegének személyenként 700.000 forintra történő felemelését kérték.

A Ptk. 2:52.§-ának (1) bekezdése szerint akit személyiségi jogában megsértenek, sérelemdíjat követelhet az őt ért nem vagyoni sérelemért. A (3) bekezdés értelmében a sérelemdíj mértékét a bíróság az eset körülményeire - különösen a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és a környezetre gyakorolt hatására - tekintettel egy összegben határozza meg.

Az alperes jogsértő magatartása következtében a felperesek nem tudtak rendelkezni az édesanyjuk által hosszú évtizedek óta, folyamatosan viselt, édesapjuktól származó ékszer további sorsáról. Nem vitás, hogy ez a vagyontárgy éppen az édesanyjuk személyével való összefonódás folytán különleges jelentőséggel és pénzben ki nem fejezhető értékkel bírt. Bár a gyűrű erőszakos eltávolítása a peradatok alapján nem volt megállapítható, a perben csatolt szakpszichológiai vélemény szerint a gyűrű eltűnése mindkét felperest rendkívüli módon felzaklatta és felkavarta. Ezt a körülményt is értékelve a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított sérelemdíj összegét személyenként 200.000 forintra felemelte, és ennyiben az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése alapján megváltoztatta.

A másodfokú bíróság is szükségtelennek találta igazságügyi pszichológus szakértői vélemény beszerzését. A már idézett szakpszichológiai vélemény egyrészt pszichés károsodást egyik felperes esetében sem állapított meg, másrésztől nyilvánvaló, hogy még egy esetleges pszichés megbetegedés esetén sem különíthető el szakértői módszerekkel, hogy az mennyiben vezethető vissza a felperesek édesanyjának halálára, illetve a kegyeleti jelleggel bíró gyűrű eltűnésének tényére.

A másodfokú bíróság döntésére figyelemmel mellőzni kellett az alperesnek elsőfokú perköltségben való marasztalását, és a Pp. 81.§-ának (1) bekezdése alapján azt kellett megállapítani, hogy mindegyik fél viseli az elsőfokú eljárásban felmerült költségét.

A felperesek fellebbezése 530.000 forint összegben sikertelen, míg 100.000 forint tekintetében sikeres volt, az alperes fellebbezése az indokolást támadó részében eredményre vezetett, de 40.000 forint tekintetében sikertelen volt, melyek összegezésésként a Pp. 81.§-ának (1) bekezdése alapján a felperesek kötelesek az alperesnek ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget fizetni. Ennek személyenkénti 10.000 forintos összegét a másodfokú bíróság a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§-a (2) bekezdésnek a) pontja és (5) bekezdése alapján állapította meg. A felperesek a fellebbezés részbeni sikertelensége folytán kötelesek az ügy tárgyi illeték-feljegyzési jogára figyelemmel le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket megfizetni, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 74.§-ának (3) bekezdése folytán alkalmazandó, a költségmentességről szóló 6/1986.(VI.26.) IM rendelet (Kmr.) 13.§-ának (2) bekezdése alapján. Az alperes személyes illetékmentes, ezért az Itv. 4.§-ának (1) bekezdésére alapján a fellebbezési eljárási illeték megfizetésére nem kötelezhető, azt a Kmr. 14.§-a alapján az állam viseli.

Pécs, 2016. február 25.

Dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. a tanács elnöke, Dr. Kutasi Tünde s.k. előadó bíró, Dr. Hrubai Adrienn s.k. bíró

A kiadmány hitelűl: